

บันทึกความร่วมมือ 12 องค์กร

การขับเคลื่อน “วาระพลเมือง เฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง”

ที่ไปที่มา สงขลาพอเพียง

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีการทำงานเพื่อการสร้างสุขภาวะของประชาชนในจังหวัดอย่างมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับจังหวัดสงขลา มีทุนทางสังคมที่มีศักยภาพที่หนุนเสริมการพัฒนาจังหวัดได้อย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานการพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมเชิงเครือข่ายทั้ง 4 ภาคส่วน คือทั้งในส่วนของภาคราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิชาการ และภาคประชาสังคม

จังหวัดสงขลาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีทุนทางสังคมที่สำคัญ ซึ่งเป็นความหวังของสังคมสงขลาในการบูรณาการการพัฒนาหลายประการ ทุนทางสังคมที่สำคัญได้แก่

1. จังหวัดสงขลา ได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สมัยท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายสมพร ใซ้บงยาง ซึ่งเริ่มในปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ในนามเวทีเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง โดยพบกันทุกวันที่ 15 ของเดือนมาอย่างต่อเนื่องทุกเดือนจนถึงทุกวันนี้ โดยเป็นเวทีเชื่อมประสานทุกภาคส่วนให้เข้ามาแลกเปลี่ยนและบูรณาการงานพัฒนาเข้าด้วยกัน และ ได้นำมาสู่การตั้งเป้าหมายในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักดำเนินวิถีชีวิตของคนสงขลา
2. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา(อบจ.สงขลา) เป็นองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม โดยมีการสนับสนุนงบประมาณกับภาคประชาสังคมที่มีความเป็นนิติบุคคลมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรภาคประชาสังคมอย่างชัดเจน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับเทศบาลและระดับตำบลในหลายพื้นที่ ก็มีส่วนร่วมในการสนับสนุนภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน
3. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างเสริมสุขภาพในระดับพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ ผ่านนโยบายการพัฒนายกระดับสถานีอนามัยเป็นศูนย์สุขภาพชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามลำดับ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในปี 2553 จำนวน 69 แห่ง และในปี 2554

อีก 106 แห่ง รวมเป้าหมายทั้ง 2 ปี 175 แห่ง หรือครบทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ของสถานี
อนามัยในจังหวัดสงขลา ซึ่งยังต้องการความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการร่วมพัฒนาอีกพอสมควร

4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 12 สงขลา ได้รณรงค์ให้เกิดกองทุนสุขภาพ
ตำบล ซึ่ง จะได้รับการจัดสรรงบประมาณร่วมระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ (สปสช.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในปีงบประมาณ 2554 นี้
สามารถตั้งกองทุนสุขภาพตำบลแล้วทั้งสิ้น 121 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 86.43 ของ
เป้าหมาย กองทุนสุขภาพตำบลมุ่งเน้นให้เกิดการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพแล ะป้องกัน
โรคโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากความ
คาดหวังที่จะให้เกิดกองทุนสุขภาพตำบลให้ครบทุกพื้นที่แล้ว ยังมุ่งหวังการ สร้าง
กระบวนการทำแผนสุขภาพเชิงคุณภาพของแผนการใช้งบประมาณจากเงินกองทุนฯ
เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน โรคและฟื้นฟูสภาพอย่างได้ผล
5. ภาคประชาชนมีกลไกสนับสนุนกระบวนการออมในพื้นที่ ทั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่ม
สัจจะวันละบาท สหกรณ์ หรือองค์กรการเงินในระดับชุมชนอื่นๆ ซึ่งสามารถสร้าง
วัฒนธรรมการออมและหนุนช่วยเป็นสวัสดิการภาคประชาชนได้มากพอสมควร และยัง
มีโอกาสในการพัฒนาอีกมากพอสมควร โดยเฉพาะในมิติสุขภาพและการส่งเสริมการ
ให้เพื่อการพัฒนา
6. ภาคประชาสังคมได้มีกระบวนการขับเคลื่อนแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา มาตั้งแต่ปี 2547
ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) และ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา(อบจ.สงขลา) และได้เป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนา
ที่มีภาคประชาสังคมเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนสังคมสงขลาสู่สุขภาพะ ผ่านเครือข่าย
เชิงประเด็นและเครือข่ายระดับตำบล
7. เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน เป็นอีกหนึ่งเครือข่ายผู้นำธรรมชาติของชุมชน ที่มีการ
รวมตัวตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 เป็นเสมือนคลังสมองและสภา
ที่ปรึกษาของชุมชน ที่ในอนาคตจะเติบโตขึ้นมาควบคู่กับสถาบันองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อไป
8. สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้(ศจรส.ม.อ.) เป็นสถาบันทางวิชาการที่มี
บทบาทสำคัญร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.) ในการผลักดัน

กระบวนการสมัชชาสุขภาพมาใช้จริงในพื้นที่ และร่วมการขับเคลื่อนมิติสุขภาพในหลายรูปธรรม โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการและการสนับสนุนทางวิชาการ

9. มูลนิธิชุมชนสงขลา(ม.ช.ส.) เป็นมูลนิธิที่ก่อตั้งในปีพ.ศ.2551 เพื่อการเชื่อมประสานการพัฒนาจังหวัดจากทุกภาคส่วน ภายใต้ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการให้เพื่อสังคมและการร้อยคอกไม้หลากสี และมูลนิธิชุมชนสงขลาได้เข้ามาเป็นองค์กรผลักดันแนวคิด “สงขลาพอเพียง” โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ร่วม ๔ ด้าน ได้แก่ การสร้างค่านิยมร่วม การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การเรียนรู้และการ พัฒนาคน และนโยบายสาธารณะ เพื่อหลอมรวมการทำงานของเครือข่ายทุกภาคส่วน
10. องค์กรสนับสนุนจากส่วนกลางอีกหลายองค์กร ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) รวมทั้งสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(กศน.ภาคใต้) เป็นต้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนกระบวนการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นเพื่อให้ทุนทางสังคมที่สำคัญทั้ง 10 ประการข้างต้น ได้ร่วมร่วมผลักดัน “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง” ตามทิศทางการดำเนินงาน โดยเน้นใน 5 ยุทธศาสตร์ อันได้แก่

1. ยุทธศาสตร์สร้างค่านิยมร่วม
2. ยุทธศาสตร์สร้างชุมชนเข้มแข็ง
3. ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสร้างความรู้
4. ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
5. ยุทธศาสตร์สนับสนุนและการจัดการ

เพื่อให้ “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง” ได้นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดมรรคผล องค์กรภาคีหลัก 12 องค์กร ซึ่งประกอบด้วยภาคีทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคประชาชน จึงได้ลงนามบันทึกความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อน “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง” ร่วมกันให้จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดแห่งสุขภาพและความพอเพียง

บันทึกความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อน
“วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง”

องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรอัน ได้แก่

1. จังหวัดสงขลา
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา (อบจ. สงขลา)
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา (สสจ.สงขลา)
4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 12 สงขลา (สปสช.สงขลา)
5. สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.ภาคใต้)
6. สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ศจร.ม.อ.)
7. สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
8. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
9. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
10. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)
11. มูลนิธิชุมชนสงขลา (ม.ช.ส.)
12. เครือข่ายองค์กรภาคพลเมืองจังหวัดสงขลา

จะให้การสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อน “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง” อย่างเต็มกำลัง ผ่านยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ และรูปธรรมหลัก 11 ประการดังนี้

ยุทธศาสตร์ค่านิยมร่วม

1. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมสร้างค่านิยมหลักของประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ เป็นไปตามพระราชปณิธานสมเด็จพระบรมราชชนก “ขอให้เห็นประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นที่หนึ่ง”

ยุทธศาสตร์ชุมชนเข้มแข็ง

2. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันให้พื้นที่ระดับตำบลหรือชุมชนในเขตเทศบาล ให้เป็นตำบล/ชุมชนสุขภาวะอย่างน้อย 40 ตำบล/ชุมชน
3. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันนโยบายโรงพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ของกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นจริง โดยจะร่วมสนับสนุนภาคประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาวะของตนเอง ครอบครัวและชุมชน ควบคู่กับการสนับสนุนการพัฒนาโรงพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้เป็นสถานบริการที่มีศักยภาพในการเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน
4. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมกันผลักดันให้เกิดกองทุนสุขภาพตำบลครบทุกพื้นที่ และให้กองทุนสุขภาพตำบลใช้กระบวนการสมาชิกสุขภาพและกระบวนการทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ในการทำแผนสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแผนหลักในการใช้งบประมาณจากกองทุนสุขภาพตำบล ให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการสร้างสุขภาวะของประชาชนในพื้นที่ ทั้งในมิติการสนับสนุนแนวคิดสงขลาพอเพียง และกระบวนการสร้างสุขภาพทั้งการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการฟื้นฟูสุขภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและการเรียนรู้

5. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดความพอเพียงและการสร้างสุขภาวะ โดยเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถขยายแนวคิดแก่ผู้สนใจอย่างน้อย 100 แหล่งเรียนรู้
6. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันกระบวนการขับเคลื่อนทุนทางสังคมในมิติทุนองค์กรการเงินของชุมชน จากการออกไปสู่การสนับสนุนการสร้างสุขภาวะของสมาชิกในกลุ่มและส่งเสริมการให้เพื่อสังคม
7. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันกลไกการดูแลผู้ด้อยโอกาสในสังคม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ป่วย กลุ่มเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มคนยากไร้ที่ถูกทอดทิ้ง ผ่านช่องทางทั้งกลไกภาครัฐและภาคประชาสังคม ด้วยการประสานช่องทางที่มีให้เกิดการบูรณาการงานร่วมกัน เช่น การบูรณาการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์กับระบบงานดูแลผู้พิการของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น เพื่อให้ได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ภายใต้แนวคิดสังคมไม่ทอดทิ้งกัน

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

8. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมผลักดันมติสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาปี 2553 ให้เป็นจริง เพื่อการร่วมผลักดันให้เป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพะในจังหวัดสงขลา โดยใช้กลไกสามเหลี่ยมเข็มนาฬิกา (การสร้างฐานความรู้ การรณรงค์ สร้างกระแส การเชื่อมสู่นโยบายสาธารณะ) ในการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาให้เป็นจริง
9. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมกันผลักดันให้จังหวัดสงขลามีพื้นที่อุทยานสุขภาพ อย่างน้อย 2 พื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่และเทศบาลนครสงขลา เพื่อเป็นศูนย์กลางในการกระจายผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยเฉพาะ อาหารสุขภาพ เพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนวิถีการกินการอยู่ให้ยึดสุขภาพเป็นตัวตั้ง อันจะเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมการผลิตของเกษตรกร การตรวจรับรองคุณภาพ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การขนส่งและการกระจายผลผลิต การจัดการด้านการตลาด รวมทั้งรูปแบบการบริหารจัดการในลักษณะสหกรณ์ และการสร้างกระแสสังคม ที่มีสุขภาพเป็นตัวตั้งอย่างต่อเนื่อง
10. องค์กรภาคีทั้ง 12 องค์กรจะร่วมขับเคลื่อนเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสงขลา อย่างน้อย 3 พื้นที่ อันได้แก่ การอนุรักษ์คลองอู่ตะเภาให้เป็นสายน้ำที่สะอาด การอนุรักษ์ธรรมชาติเขาคอหงส์ และการอนุรักษ์ทะเลสาบสงขลา

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนและบริหารจัดการกลาง

11. จะตั้งกลไกการขับเคลื่อนให้สอดคล้องตามบันทึกข้อตกลงทั้ง 10 ข้อข้างต้น ให้เกิดผลปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยมี สำนักงานจังหวัดสงขลา ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 12 สงขลา และมูลนิธิชุมชนสงขลา เป็นแกนกลางในการบริหารจัดการความร่วมมือขององค์กรภาคี ทั้ง 12 องค์กรนี้ในระยะยาว

เพื่อให้ข้อตกลงรวมทั้ง 11 ประการได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดมรรคผล องค์กรภาคี ทั้ง 12 องค์กร ซึ่งประกอบด้วยภาคีหลักทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคประชาชน และเป็นภาคีทั้งองค์กรในระดับจังหวัดและองค์กรจากส่วนกลาง จึงได้ลงนามร่วมกันว่า จะร่วมกัน ผลักดันให้จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดสุขภาพ ด้วยการขับเคลื่อน “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง” และสร้างรูปธรรมการดำเนินงานข้อตกลงทั้ง 11 ประการ เพื่อให้บรรลุจุดหมาย

ทั้ง 12 องค์กรจึงลงนามไว้ ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2553

ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ในงานตลาดนัดคนรักสุขภาพจังหวัดสงขลา (songkhla health fair) ครั้งที่ 1

.....
(นายเสรี ศรีหะไตร)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

.....
(นายอุทิศ ชูช่วย)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

.....
(นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร)
รองผู้อำนวยการสำนักงาน
คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

.....
(นางสาวดวงพร เฮงบุญพันธ์)
ผู้อำนวยการสำนัก 3 สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรวุฒิ)
ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการ
ระบบสุขภาพภาคใต้ (สจรส.ม.อ.)

.....
(นายวรเศรษฐ์ ชูแก้ว)
ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักงานปฏิบัติการภาคใต้
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

.....
(นายลภย์ หนูประดิษฐ์)
เครือข่ายองค์กรภาคพลเมืองจังหวัดสงขลา

.....
(นายชิต สง่ากุลพงศ์)
ประธานมูลนิธิชุมชนสงขลา (ม.ช.ส.)

.....
(นายบรรเจต นะแส)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ภายใต้โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา
ความยากจนพัฒนาสังคมและสุขภาวะ

.....
(นายอรุณ คงนวนโย)
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
(กศน.ภาคใต้)

.....
(นายสรรพงษ์ ฤทธิรักษา)
นายแพทย์เชี่ยวชาญปฏิบัติการแทน
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา
(สสจ.สงขลา)

.....
นายแพทย์ธีรวัฒน์ กรศิลา
ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ เขต 12 สงขลา (สปสช.สงขลา)

กรอบแนวคิด

“วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง”

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ 84 พรรษาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดสงขลาจึงเห็นร่วมกันกับภาคีทุกภาคส่วน ที่จะขับเคลื่อน การดำเนินงานสร้างสุขภาวะภายในจังหวัดสงขลาให้มีจุดหมายร่วมที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ และในทุกภาคส่วน ร่วมผลักดัน “วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา : สงขลาพอเพียง”

โดยมีเป้าหมายสูงสุด ก็คือ การทำให้คนพอเพียง และชุมชนพอเพียง สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาพองค์กรรวม ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และ ปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการ พัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของ รัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มี ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี¹

แนวทางสู่การสร้างสงขลาพอเพียง

● คนและชุมชนพอประมาณ

การบรรลุสู่เป้าหมายดังกล่าวดำเนินการ โดยใช้ยุทธศาสตร์หลักดำเนินการ ได้แก่ การ สร้างค่านิยมร่วม โดยมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆดังนี้

¹ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.คนสงขลามีผู้นำที่ดี ร่วมมือกันยกย่องต้นแบบผู้นำแห่งการทำความดี ที่สอดคล้องกับ ภาวะหรือคุณลักษณะผู้นำที่ต้องการ กล่าวคือต้องมีความเสียสละ เห็นแก่เรื่องส่วนรวมมากกว่า ส่วนตัว มีคุณธรรม จริยธรรม หรือเป็นผู้นำทางความคิด นำในการปฏิบัติ เก่ง ดี มีสุข(เช่น มี สัมมาอาชีพ/สุขภาพดี) หรือเป็นผู้นำทางปัญญา มีหลายระดับ สามารถเป็นแบบอย่างของชีวิต ทุกด้าน 7 ด้านได้แก่ ด้านจิตวิญญาณ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านการเงิน ด้าน ครอบครั้ว และด้านชีวิตสมรส อีกทั้งควรเป็นคนถ่อมใจฟังคนอื่น รับใช้คนอื่น หรือมีความ สอดคล้องกับอุดมการณ์สืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระบิดา

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตน เป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง”

และแนวคิดของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ “เกิดมาเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน”

2.คนสงขลามีความรักชาติ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบความเป็นชาติ กล่าวคือต้องมี ดินแดน มีประชาชน(พลเมืองกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ เด็ก สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ มีบทบาทในการ พัฒนา) มีผู้นำ(ในที่นี้หมายรวมถึงแต่รัฐบาลไปถึงความเป็นพ่อหรือครอบครัวที่สามารถเป็น แบบอย่าง) มีกฎกติการ่วม มีวัฒนธรรมร่วมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เช่น

อาหาร : “ไข่ครอบ/บ.หัวเขา” “ข้าวมันแกงไก่/บ.บน บ่อยาง” “ขนมมอจี” “ขนมผิตาย หวาก” “เหนียวหละหะ/สทิงพระ” “ข้าวหลามซักพุด บ.ควนเสม็ด” “ขนมดู” “ไก่ทอด เทพา” “ข้าวมันไก่ ทุ่งลุง” “ข้าวสตู บ่อยาง”, เต้าหู้ยี้เสวย, แมงพลับยัดไส้ โขนบก, ขนมค้างคาว/ขนมห วัก, ขนมกรอก, ขนมคอบีต สิงหนคร, ลูกโดนดน้ำกะทิ

ภาษา “สะกอม/จะนะ”

อาคารที่อยู่อาศัย : “เรือนไทยเกาะยอ”

วิถีวัฒนธรรม : “แต่งงานนางไม้ บ.มะม่วงห่ม” “เพลงเรือแหลมโพธิ์” “ขันหมากปฐุม”

พันธุ์ไม้ : กระดังงาสงขลา ม่วงสงขลา(รองเท้านารี)

ตัวตลกหนังตะลุง : เถ่ง คุชุด, หนูน้อย บ่อยาง, โถ บ่อยาง, ทองช้าง สะบ้าย้อย, สะหม้อ สะกอม, สีแก้ว บ้านรัตปุ่น

เหล้า : เหล้าเครียะ

จอบ : น้ำน้อย

กระเบื้องสงขลา(มุงหลังคา/ปูพื้น) : ทำนางหอม สทิงหม้อ เกาะยอ

ผลไม้ : ส้มจุก จะนะ, สะตอ เกาะใหญ่, ส้มจุก ภูเก็ต, จำปาตะ เกาะยอ, สวา เกาะยอ, ส้ม
โอ ควนลิ่ง, มะม่วง นาทับ

แนวทางขับเคลื่อน : รวบรวมเอกลักษณ์ อธิบายความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่สะท้อนความ
เป็นคนสงขลา จัดพิมพ์หนังสือ / จัดหาแหล่งขายสินค้า/เผยแพร่ทำเป็นสื่อการเรียนรู้ ผ่าน
ช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน จัดนิทรรศการร่วมในการประชุมหรือ
งานมหกรรมของหน่วยงานต่างๆ

ข้อเสนออื่นๆ ได้แก่ รมรณรงค์ให้มีการประดับธงชาติประจำบ้านหรือในโอกาสสำคัญ

3.คนสงขลาพออยู่ พอกิน พึ่งตนเองได้ กล่าวคือ เราต้องพึ่งตนเองได้ทางปัญญา ทาง
ความคิด และการกระทำ วัตถุประสงค์จากการแสดงออก โดยมุ่งเน้นกิจกรรมปฏิบัติได้ในวิถี
ชีวิตประจำวัน เช่น มีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน ซื่อแต่น้อย ทำใจเองให้มาก ลด ละ
เลิก ค่านิยมที่ไม่ดี เช่น หน้าใหญ่ใจเดิบ การจัดงานบุญ/งานแต่ง/งานศพที่ฟุ่มเฟือยสิ้นเปลืองเงิน
ทอง ไม่ดีต่อสุขภาพ ร่วมสร้างผู้นำต้นแบบ เน้นอยู่ร่วมกัน ให้รู้คุณค่าฐานทรัพยากรที่เป็น
ต้นทุนทางสังคม รวมไปถึงการสร้างการพัฒนาต้นแบบทั้งเชิงพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน เช่น
หมู่บ้านในพื้นที่ ระดับตำบล ได้แก่ ตำบลสุขภาวะ หรือตำบลจัดการตนเองเน้นแนวทางพื้นที่
จัดการตนเอง บนฐานหลักคิด รู้ คิด ทำ และเกิดผลพอเพียง

แนวทางขับเคลื่อน รมรณรงค์ผ่านสื่อ/เวทีบิณฑลสัญลักษณ์ระดับโซนและอำเภอ/ขับเคลื่อน
ร่วม 1 เรื่อง ได้แก่ การจัดงานศพที่ลดความฟุ่มเฟือย ค้นหาพื้นที่ตัวอย่างระดับตำบลที่มีกติกา
ร่วม สอดคล้องกับวิถีชุมชน หลักศาสนา

จัดการความรู้เพื่อค้นหาองค์ประกอบร่วมในการสร้างค่านิยม ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นคุณค่า/
ผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยง

4.คนสงขลามีคุณธรรมประจำใจ โดยยึดคำสอนทางศาสนา ทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์
และศาสนาอิสลาม อาทิ วิถีมุสลิมมุ่งเน้น “ตักวา”(ความเคารพยำเกรงพระเจ้า) วิถีพุทธ มุ่งเน้น
การทำดีละชั่วกลัวบาป และวิถีคริสต์ รักพระเจ้า รักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง

ตารางแสดงผลผลิต ปี 2554

1. จัดรวบรวมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ร่วมของสงขลา ผลิตเป็นสื่อเผยแพร่
2. สร้างค่านิยมร่วม 1 เรื่องระดับจังหวัด ได้แก่ การลดความฟุ่มเฟือยในการจัดงานศพ
(บุฟเฟ่ต์พอเพียง)

● **คนและชุมชนมีเหตุผล**

การบรรลุสู่เป้าหมายดังกล่าวดำเนินการ โดยใช้ยุทธศาสตร์หลักดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาคนและสร้างความรู้ การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะและการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆดังนี้

1. **คนสงขลาพร้อมเรียนรู้** มีการต่อยอดความรู้ ได้แก่ การต่อยอดพื้นที่ต้นแบบ เช่น พื้นที่ตำบลสุขภาวะ(ตำบลท่าข้าม ตำบลปริก ตำบลควนรู ฯลฯ) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งขององค์กรและเครือข่ายเชิงประเด็น(เกษตร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เด็ก ผู้พิการ ศูนย์พัฒนาครอบครัว ผู้สูงอายุ สวัสดิการชุมชน สภาก่อตั้งชุมชน สถานีอนามัยฯ)กองทุนสุขภาพตำบล พัฒนาชุมชน สภาก่อตั้งชุมชน เป็นต้น การผลิตสื่อของเศรษฐกิจพอเพียง/สงขลาพอเพียง การต่อยอดความรู้เชิงประเด็น/บุคคล และสร้างความรู้ในระดับพื้นที่

2. **คนสงขลารู้จักตนเอง** รู้จักเรียนรู้รากเหง้า เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นำภูมิปัญญามาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีแห่งยุคสมัย เช่น การนำภูมิปัญญาตามวิถีโหนด นา เล คาบสมุทร สหิงพระมาปรับใช้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การที่ภาคีคนรักสงขลาร่วมพัฒนาและฟื้นฟูย่านเมืองเก่า การส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมของคนสงขลา

3. **คนสงขลารู้จักปัญหาและทรัพยากร** รู้จักปัญหาของชุมชน ในด้านต่างๆ เช่น หนี้สิน รู้ค่าใช้จ่ายของชุมชน รู้ปัญหาสุขภาพที่สำคัญ รู้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคมในด้านต่างๆ นำมาสู่การสร้างความรู้ในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูดูแล มีการใช้ความรู้ประกอบการผลักดันนโยบายสาธารณะในด้านต่างๆร่วมกับองค์กรภาคประชาชน

4. **คนสงขลามีแผนสุขภาพชุมชน** โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานราก แต่ละชุมชนมีแผนชุมชนหรือแผนสุขภาพชุมชน มีการจัดทำแผนสุขภาพเชิงประเด็น ครอบคลุมสภาพปัญหาและทุนทางสังคมที่มี มีการทำแผนที่ดี ใช้ความรู้ในการทำแผน มีการวางแผนในลักษณะที่เป็นยุทธศาสตร์ มีแผนงาน/โครงการ ตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้ มีการบูรณาการแผนงานของแต่ละองค์กรอย่างมีเอกภาพและมีเป้าหมายการพึ่งตนเองให้ได้หนึ่งในสี่ของแผนงาน และนำมาสู่การร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนา จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ตารางแสดงผลผลิตในช่วงปี 2554

การมี	1. มีแหล่งเรียนรู้ มีการต่อยอดความรู้	1. แหล่งเรียนรู้ 100 แห่ง มีการถอดบทเรียน ชุมชนีทรศการ	ผล.จ้าง แรกพินิจ
-------	---------------------------------------	--	------------------

เหตุผล		2. หนังสือ ฝึเลือกขั้บปีก 4	สุภัทร ถนอม
	2. ใช้แผนชุมชนหรือแผน สขภาวะในการจัดการ ปัญหาและทรัพยากร	3. ดั้แบบหมู่บ้านในฝั้น ปี 53 4 หมู่บ้าน (พัฒนาชุมชน) 4. ดั้แบบหมู่บ้านในฝั้น ปี 54 16 หมู่บ้าน (พัฒนาชุมชน) 5. ค้าบลพอเพียง 40-45 ค้าบล (12 องค์กรความ ร่วมมือ)	ท้องถิ่นจังหวัด สปลช.เขต 12 สสจ. พช. (เรณู ทิพยัมณี) ชาคริต โกชะเรีอง สินธพ อินทร์รัตน์ สามารถ สุขบรรจง ผญ.บรรเรเจต นะแส

● คนและชุมชนมีภูมิคุ้มกัน

การบรรลุสู่เป้าหมายดังกล่าวดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์หลักดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาระบบสนับสนุน และการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆดังนี้

1.คนสงขลามีระบบการบริหารจัดการที่ดี ชุมชนมีกลไกที่มาจากการประสานพลังการทำงานของคนะผู้นำ มีการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ระดับองค์กรสามารถบูรณาการทำงาน ไม่คิดแยกส่วน ต่างคนต่างทำ รวมไปถึงการมีระบบสนับสนุนที่ดี เช่น ระบบฐานข้อมูล ระบบการสื่อสารสาธารณะ ระบบการติดตามประเมินผล

2.คนสงขลามีระบบการผลิต การแปรรูป การตลาด มีการวิเคราะห์รายได้รายจ่าย นำมาสู่การพัฒนากระบวนการผลิต ระบบการตลาด ดำเนินการด้านปัจจัยพื้นฐานการกินอยู่ในชีวิต มีการผลิตอาหารที่เอื้อต่อสุขภาพ มีการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน รวมกลุ่มการผลิต มีการสร้างแบรนด์ และมาตรฐานร่วม มีการทำวิสาหกิจชุมชน มีเครือข่ายเชื่อมโยงระดับจังหวัด

3.คนสงขลามีระบบทุน มีการออมอย่างกว้างขวาง มีกองทุนเพื่อสวัสดิการในด้านต่างๆ ครอบคลุมประชาชนที่ด้อยโอกาส เช่น กองทุนสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการ มีกองทุนสุขภาพ ค้าบล มีกองทุนช่วยเหลือในขณะเกิดอุบัติเหตุ มีกองทุนกลางเพื่อการพัฒนาระดับหมู่บ้าน ค้าบล และจังหวัด และมีระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชน

4.คนสงขลามีระบบทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน มีการจัดทำระเบียบกติกาสขชุมชน เพื่อพิทักษ์รักษาทรัพยากร เช่น กรณั้การสร้างธรรมเนียมอนุรักษ์น้ำภูมิ การต่อต้านการระเบิดเขาภูเขา มีการรวมกลุ่มกันพิทักษ์ป่า ปลุ่กป่าของกลุ่มประชาคมผาค้า หรือกลุ่มอนุรักษ์คอหงส์ มีการลดละเลิกการใช้สารเคมีในการเกษตร มีส่วนร่วมในการจัดการขยะ การจัดการภัยพิบัติต่างๆ มีการพัฒนาพลังงานทางเลือกในรูปแบบต่างๆ

5.คนสงขลามีระบบสุขภาพ โดยยึดหลัก “สร้างนำซ่อม” มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย ส่งเสริมการกินอาหารพื้นบ้านอาหารเพื่อสุขภาพ มีการเรียนรู้การกินอาหารเป็นยา ส่งเสริมการผลิตอาหารด้วยตัวเอง มีการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข มีอาสาสมัครที่ดีมีความรู้ในด้าน การดูแลสุขภาพ

ตารางแสดงผลผลิต ในช่วงปี 2554

การมี ภูมิคุ้มกัน	1. การมีระบบ บริหารจัดการที่ดี	1. มีกลไกบูรณาการ 12 องค์กรใน MOU และพื้นที่บูรณา การ	สจรส. สสจ. มขส. สปสช.
		2. มีระบบฐานข้อมูลกลาง	ภานุมาศ สปสช. สสจ.
		3. มีระบบการสื่อสารในจังหวัดผ่านสื่อหลากหลาย	ชัยวุฒิและคณะ
	2. การมีระบบ เศรษฐกิจชุมชนที่ ส่งเสริมความ พอเพียง	4.อุทยานอาหารเพื่อสุขภาพและแบรนด์สงขลาพอเพียง	มูลนิธิชุมชนสงขลา
		5.การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสติง พระ	ชมรมท่องเที่ยวคาบสมุทรสติง พระ
	3. มีระบบกองทุน เพื่อขับเคลื่อน สังคม	6.กองทุนสุขภาพตำบลต้นแบบ 20 กองทุน (สปสช.)	สสจ./สปสช.
		7.กองทุนกลางพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและผู้สูงอายุที่ ยากไร้	สปสช. อบจ. มขส.
		8.ขยายสมาชิกกองทุนสัจจะวันละบาท	สมาคมสัจจะวันละบาท
		9.กองทุนกลางระดับจังหวัดมูลนิธิชุมชนสงขลา	มูลนิธิชุมชนสงขลา
		10.ต้นแบบ ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร	กำนันอนันต์และคณะ
	4. มีระบบการ จัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและ พลังงาน	11.ธรรมนูญคู่มือน้ำภูมิ	สมนึกและคณะ
		12.แผนชุมชน 2 ชุมชนรับมือน้ำท่วมเมืองหาดใหญ่	มูลนิธิชุมชนสงขลาและคณะ
		13.การจัดการอุทกภัยในคู่มือน้ำคลองอู่ตะเภา	สมพร/ปก/ทรัพยากรน้ำ/อุตุ/ เทศบาล./พิชญาและคณะ
	5. มีระบบสุขภาพที่ เอื้อต่อสุขภาพ	14.การพัฒนาศูนย์ราษฎร์พัฒนาสำหรับคนพิการ/ศูนย์ เรียนรู้ผู้ปกครองเด็กออทิสติกวัดคลองเปล	สมาคมคนพิการจังหวัดสงขลา
		15.การสวมหมวกกันน็อก 100%	สสจ.และคณะกรรมการจังหวัด
		16.ต้นแบบ ธรรมนูญระบบสุขภาพตำบลชะแล้	เทศบาลตำบลชะแล้
		17.อสม.พอเพียง	สมาคม อสม.
		18.รพ.สต.เข้มแข็ง	สสจ.
		19.ศูนย์พัฒนาครอบครัวเข้มแข็ง	พมจ.+เครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง